

PROTODINEMA

Beatriz Santiago Muñoz
David Horvitz
Onur Karaoğlu

YERİNDE KOŞMAK

YERİNDE KOŞMAK

BEATRIZ SANTIAGO MUÑOZ, DAVID HORVITZ, ONUR KARAOĞLU

Protocinema, **Polat Piyalepaşa Çarşı** mekanında & ortaklığında **Beatriz Santiago Muñoz, David Horvitz, Onur Karaoğlu**'nun üretimlerinin sunulduğu; ABD Türkiye Büyükelçiliği tarafından desteklenen bir grup sergisi olan *Yerinde Koşmak*'ı 10 Eylül Cumartesi günü açıyor. Sergi, fikirlerin, suyun ve bedenlerin dolaşımını ve dolaşımın doğasında çelişkileri irdeleyen yapıtları bir araya getiriyor. *Yerinde Koşmak*'da sanatçıların üç ayrı pozisyonu - Santiago Muñoz aracılığıyla askıya alınma, Horvitz'le düzenlenmiş hareketlilik ve Karaoğlu'yla doğa ve hayal gücünün serbest akışını uzlaştırıyor.

Genel olarak dolaşım iyi kabul edilir - toplumlar, okyanuslar ve insan bedenleri için sağlıklıdır. Mevcut uyumsuzluk, aşırı hareket ve kısıtlı kitle hareketinin uç noktalarında yatmaktadır. Küreselleşme, bir yanda birçokları için hayatta kalmak için kaçış direncini, diğer yanda sınıf ve ulus olarak geçiş kısıtlamasını en üst düzeye çıkardı. Dolaşımın bu grotesk uyumsuzluğu, insanlığı hem çalınca yerinde koşturuyor hem de tutsak ediyor. **Beatriz Santiago Muñoz**'un ilk videolarından biri olan *Todo lleva a nada* (Her şey hiçbir şeye yol açar, 2003), "Porto Riko adasının halihazırda izole edilmiş bir bölümünde yaşayan bir grup kızın, onları kasabaya bağlayan köprü hasar gördüğünde nasıl daha da yalnızlaştığını gösterir. Kapalı alandaki kızlar kaçış ve dönüş fantezileri perform ederler."¹ Volta atan ve aylak aylak dolaşan parlak genç zihinler, dışarıda yağmur yağar ve güneş düşerken, ayaklarını sürüyerek veya yetişkin ayakkabılarını deneyerek zamanlarını doldurur. Yıkık köprüye kısa bir bakış atarken, gördüklerimizin bir çoğu, biz onlara bakarken birbirine bakan kızlar. Zaman acı verecek bir şekilde uzuyor, her dakika saatler gibi hissediliyor, ki bu çok tanıdık. Bildiğimiz gibi hareketliliğin, mekanın ve zamanın kısıtlanması, hayatın yaşanmasını sınırlar.

David Horvitz'in yeni çalışmasının adı *In the limit of disorientation* (Oryantasyon bozukluğunun sınırında, 2022) ve Asya kıtasının en batısında yer alan Türkiye'deki

1 Beatriz Santiago Muñoz'un kendi sözleri, sanatçının websitesinden <http://fabricainutil.com/index.php/project/todo-lleva-a-nada/>, son erişim 30 Haziran 2022.

Babakale'den alınan deniz suyunu içeren, İstanbul'da üflenerek üretilen el yapımı cam şişelerden oluşuyor. Çalışmanın adındaki oryantasyon kelimesi doğuya (orient), doğudan uzaklaşmaya ve Doğu ve Batı'nın tarihsel olarak inşa edilmiş kurgusuna atıfta bulunur. Babakale'deki Bababurnu bir uyumsuzluktur. Asya'nın en batı noktası olmasına rağmen enlem olarak Türkiye'nin Avrupa yakasından daha batıdadır. Yunanistan'ın bazı bölgelerinden ve İskandinav ülkelerinden bile daha batıdadır. Horvitz'in çalışmaları yerinden edilmiş ve tamamen soyutlanmış bir halde "mekânsal ve zamansal koordinasyonu belirleyen hayali bir çizgi çizer; mesafeleri kendine mal etme, baltalama ve hatta silme olasılıklarını test etmek için yerler, insanlar ve zaman arasındaki mesafeyle ilgili soruları inceler."² **Onur Karaoğlu**'nun *Boşu Boşuna*'sı tam da bu bulanık sulara dalar. Dört kanallı video yerleştirme, adını âşık şair Mahzuni Şerif'in *Boşu Boşuna* şarkısından alıyor. Bir âşık³ şairin vasıflarından biri, şehirden şehire dolaşarak şarkı söylemeleri ve yaşamını sürdürmek için yaşamdan yansımaları yaymasıdır. Bu çalışma sırasında izleyiciler bir şairin rolünü deneyimlemeye ve yazmaya davet edilir. Yolculuğumuza dört karakterin anlatımı rehberlik eder: bir hikaye anlatıcısı: eski bir deniz, orta çağlardan bir denizbilimci ve geçen yüzyıldan bir şair. Tüm hikayeler, 2021'deki iklim krizinin bir sonucu olarak Marmara Denizi'ni kaplayan deniz müsilajı üzerinde keşişiyor. Bu müsilaj bolluğunun sonuçları felaket.

Boşu Boşuna, sözlü ve yazılı masalların aktarılışını ve kriz karşısında anlamın nasıl üretilceğini araştırmak için bir alan yaratır. Karaoğlu'nun videolarında umudun kesildiği satırlar var. Yine de umudun yadsınmasını gündeme getirmek bile bir şekilde umut vericidir. Bununla birlikte sanatçı, kendi yaratıcılığını körüklemek için izleyiciyi şairin, yaratıcının yerine koymaya, jeolojik zaman üzerinden çözümler düşünmeye davet ediyor. Tüm bunları, dolaşım ihtiyacına ve aynı zamanda, nefes nefese yerinde koşmaya duyulan ihtiyacın çelişkisi içindeyken yapıyoruz. *Boşu Boşuna*'nın katılımcı performans versiyonu, çağdaş zamanlardan genç bir yazar olan beşinci bir karakterin eklenmesiyle bir kez 14 Eylül'de ve ardından Ekim 2022'de iki sunumu olacak.

POLAT
Piyalepaşa Çarşısı

Protocinema is supported by the **United States Mission - Turkey** and **Polat Piyalepaşa Çarşısı**, İstanbul.

2 Horvitz, David; Alexander Provan, "Somewhere in Between the Jurisdiction of Time" (Zamanın Yargı Yetkisi Arasında Bir Yerde), Art In America, 2014.

3 Aşık, Anadolu, Güney Kafkasya ve İran'da sürdürülen, genellikle bağlama veya başka bir telli müzik aleti eşliğinde söylenen sözlü halk müziği geleneğini icra eden kişidir. Aşıklık geleneği, Türk kökenli ve Türkler arasında yaygın olan Anadolu, Ortadoğu ve Orta Asya'ya özgü bir halk şairliği türüdür.

BEATRIZ SANTIAGO MUÑOZ

TODO LLEVA A NADA
(HER ŞEY HİÇBİR ŞEYE YOL AÇAR)

Tek kanallı video,
2003

Beatriz Santiago Muñoz ilk video işlerinden biri olan *Todo lleva a nada*'yı (Her şey hiçbir şeye yol açar, 2003) ve 1898'den beri Amerika Birleşik Devletleri'nin bir bölgesi olan Porto Riko'nun o zamanki ve şimdiki koşullarını *Protozine* için anlattı. Santiago Muñoz'un videosu, Porto Riko adasının halihazırda izole bir bölgesinde yaşayan bir grup kızın, onları kasabaya bağlayan köprü hasar gördüğünde daha da yalnızlaştıklarını gösteriyor. Santiago Muñoz, ordunun bölgedeki varlığını batmış ve hareketsizleştirilmiş bir uzay gemisi metaforuyla açıklıyor ve varlık sebepleri sömürge olan kurumların, tam da bu nedenle sömürgecilikten kurtulamayacaklarını öne sürüyor. "*Başka bir yaşam yaratma işi bu yapıların dışında gerçekleşiyor.*" Santiago Muñoz, işlerinde ve yaşamında, hayattaki deneyimlerin karmaşıklığını somutlaştıran görüntüler yaratıyor ve bunu yaparak "*farklı hissetme ve düşünme yollarına erişebileceğimizi*" öne sürüyor.

TODO LLEVA A NADA
(HER ŞEY HIÇBİR ŞEYE YOL AÇAR) ÜZERİNE

Mari Spirito ile

Mari Spirito: 2003'te *Todo lleva a nada*'yı (Her şey hiçbir şeye yol açar) ürettiğinizde Porto Riko'nun (ve Karayipler'in) sosyal ve politik koşulları nelerdi? Adanın bu kısmı neden izole edilmişti ve köprünün sular altında kalmasına ne sebep oldu?

Beatriz Santiago Muñoz: Kasaba nispeten uzak bir bölgede bulunuyordu, onu yakındaki daha büyük bir şehir merkezine hızlı bir şekilde bağlayan tek bir yol vardı ve bu yol, o yaz kullanılamaz hale gelen köprüydü. Başka bir çıkış yolu daha vardı ama oradan yaya olarak bir yere varmak saatler sürerdi, yürüseler bile başka bir tür

yok-yere varmış olurlardı. Kızlar tamamen kendi başlarındaydılar ve yetişkin ya da çocuk statüsünün bağlamına göre değiştiği o tehlikeli andaydılar. Birbirlerini koruyuşlarının izlemek güzeldi ama aynı zamanda mekân tarafından sıkıştırılmış ve baskı altındaydılar, bazen de belirsiz bir özlemle boğuluyorlardı. 13 ila 16 yaşlarındaydılar, çevrelerindeki genç ve yaşlı erkekler tarafından zaten yetişkin kadınlar olarak

algılanıyorlardı. Zaten içlerinden biri, iki yıldan kısa bir süre sonra ikiz doğurdu. Garip bir şekilde çok uzun zaman önceymiş gibi ya da o zamanlar özel olarak farklı bir şey gerçekleşiyormuş gibi algılanmıyor. O günler, Porto Riko'da içinden bir daha çıkamadığımız derin ekonomik durgunluğun başlamasından sadece üç yıl öncesine denk düşüyor. Siyasi tepki, daha da yıkıcı kemer sıkma önlemleri uygulamak oldu. Uzun bir yüzyıl olacaktı.

MS: Bunu duyduğuma üzüldüm. Bu durum o zamandan beri değişti mi?

BSM: Sadece yoğunlaştı.

MS: Erken döneme ait bu çalışmanın "elde ne varsa onunla" yapıldığını söyledin. Bunu açar mısın? Nasıl yapıldı? Hâlâ bu şekilde çalışıyor musun?

BSM: Sadece ben ve bir video kamera, o zamanların bir NTSC mini-dv kamerası. Kötü çözünürlük ve daha da kötü fotoğraflar, yarı profesyonel; ses bile yok, bütçe yok. Her seferinde tek bir şeye konsantre olabilmem adına neredeyse hiçbir zaman senkronize olmayan ses ve görüntüyle çalışma yöntemi geliştirmek, 16 mm veya dijital olan ama daha iyi kalitede kameralar kullanmak ve ses konusunda birçok projede birlikte çalıştığım çalışma arkadaşım, sanatçı ve müzisyen Joel Rodríguez dışında o zamanlardakinden daha farklı çalıştığımızı söyleyemem aslında.

MS: *Yerinde Koşmak* sergisindeki fikirlerin, suyun ve bedenlerin –tüm içsel çelişkileriyle birlikte– dolaşımıyla ilgili olduğu düşünülürken, hareketsizlik bu genç kızları nasıl etkiliyor? İzolasyonun uzun vadeli sonuçları neler?

BSM: Önümüzdeki 20 yılın onlara ne getireceğini bilerek söyleyebilirim ki hareketsizlik müebbet hapis cezasıdır. Benimle olan etkileşimleri bile öyle... O zamanlar çocuk sahibi olacak yaşta ama bekâr ve kendi başına dolaşan, seyahat eden, genellikle bağımsız bir kadındım. Onlar için garip bir görüntüyüydüm. Bunu biliyordum ve onların bundan en iyi şekilde yararlanmasına çalıştım, ancak cesaretlendirme çabası dünyanın ağırlığıyla boy ölçüşemez.

MS: Bu çalışmadaki endişelerinizin, sömürgeciliğin nesiller boyunca süregelen yaralarını ortaya çıkaran, (tıpkı COVID gibi) doğal bir felaket olan Maria Kasırgası'nın ardından çekilen *Gosila* (2018) veya Ceiba'daki eski bir ABD deniz üssü olan Roosevelt Roads'un eski bir yakıt ikmal limanında çekilen *Otros Usos* (Diğer Kullanımlar, 2014) gibi daha yeni filmlerle nasıl bir ilişkisi var?

BSM: Sanırım *Todo lleva a nada* ile bu kızlarla birlikte boğulma ve hareketsiz kalma hissini yakalamaya çalışıyordum ama aynı zamanda kaçış ve kopma hayalleri kurmak için biraz zaman geçirmelerimi de istedim. Belki de onlara, kendilerinin biraz ucu açık olan ve bir olasılık provası, bir "sırada ne var" âni yaratacak görüntülerini vermek istedim. Mütevazı bir bahisti. Çok genel bir ifadeyle, o zamanlar –ve şimdi de– manzaranın nasıl okunduğunu ve ne anlama gelebileceğini yeniden ifade etmekle ilgileniyordum.

MS: Ordunun varlığı ve sömürgeci hareket nedeniyle Porto Riko ve Karayipler'in kültürel bir kavşakta olduğu algısı var. (Türkiye'nin, "Doğu ve Batı'nın buluşma noktası" olduğu yönünde de yaygın bir yanılgı olduğu için soruyorum.) Buna katılıyor musunuz?

BSM: Bu ilginç bir konu. Birçok yönden, üzerimize bir uzay gemisi inmiş gibi geliyor. Bazı çatlaklarda farklı bir yaşam hâlâ mümkün ama spekülasyonun, askeri bir sisteme dahil olmanın, kemer sıkma politikalarının etkisi hızla ilerliyor; yarattığı ritimler bazen bunaltıcı ve kaçması zor görünüyor. Hayatın o uzay gemisinden nasıl kaçtığını bulmak aslında yapmayı sevdiğim bir şey. Sadece birkaç güzel yaşam biçimi olmasına karşın, Porto Riko devasa bir yeraltı ekonomisine sahip – altta, kör noktalarda kalan her şey, belirli bir deneyimin gelebileceği anlamları yeniden düzenleme olanağı sunar. Her şey kültürel bir kavşak olarak görülebilir. Geçenlerde biri, bir tarihçi miydi hatırlıyorum,

bu konudaki düşüncemi düzeltti. Bu kişi sanki Afrika kültürleri kölelikten önce zaten senkretik değilmiş gibi, kültürü “senkretik” olarak tanımlamaya yönelik Karayip saplantısından bıkmıştı. Belki de bu, kültürel bir kesişme noktasında olup olmadığını düşünmenin bir yoludur.

MS: Porto Riko, 1898'den beri Amerika Birleşik Devletleri'nin bir bölgesi. Bir gün Porto Riko'nun bağımsızlaşacağını ve sömürgeleikten kurtulacağını düşünüyor musun? Bu durumda Porto Riko'da neler olacağını düşünüyorsun?

BSM: Bağımsızlık, ulusal egemenlik vs, bugünlerde çok az şey ifade etse de, yine de, özellikle de bölgemizde biraz daha uyumlu yaşayabilmek için faydalı olacaktır. Burada kılı kırk yarmadan kendi bütçemizi, arazimizi vb. kontrol edememek, işleri çığırından çıkarıyor. Bir çeşit Pan-Karayip Konfederasyonu güzel olurdu. ABD Sahil Güvenliği

geçen gün doğruca bir balıkçı teknesine çarptı ve balıkçıları öldürdü. Bu, buradaki ABD “polisliğinin” neredeyse bir özeti. Dekolonizasyon tamamen başka bir şey, kurumları ve yapıları tanımlarken gerçekten anlamadığım bir şey – milletler, müzeler, üniversiteler, sömürge yapılarından kaynaklanıyor ve tamamen onlara dayanıyor. İlginçtir ki başka bir yaşam yaratma işi bu yapıların dışında gerçekleşiyor.

MS: Filmlerinizi çoğu, izleyiciye manzaraları ve denizi istismarcı iktidar yapılarının kanıtı olarak sunuyor. Burada yaşayanların toprağın ve okyanusun taşıdığı tarihsel travmadan ayrışmasının mümkün olduğunu düşünüyor musun?

BSM: Karayip'te denizin ve tropik ekolojilerin birer keyif manzarası veya başkaları için bilinçsiz zevk noktaları olarak daha sembolik bir şekilde yapılandırıldığını düşünüyorum, bu adada yaşamın etkileri ile adanın görüntüsü arasında gerçekten bir örtüşme yok. Sembolik bir örtüşme yok. Bu yüzden bence eğer – bu belki de biraz çelişkili – görüntüyü deneyimleme biçimi sembolik açıdan daha karmaşık olsaydı, manzara üzerine daha geniş bir düzen yerleştirilebilmiş olsaydı, o zaman farklı hissetme ve düşünme yollarına erişebilirdik.

DAVID HORVITZ

*IN THE LIMIT OF DISORIENTATION
(ORYANTASYON BOZUKLUĞUNUN
SINIRINDA)*

Üflenmiş camdan üretilen şişeler,
Asya kıtasının en batı noktası olan
Türkiye'deki Babakale'den toplanan deniz suyu
2022

Protocinema, David Horvitz'i *In the limit of disorientation* (Oryantasyon bozukluğunun sınırında) başlıklı yeni bir sanat eseri yapmaya davet etti. Yeni işi, Asya kıtasının en batı yakasındaki Babakale'den alınan deniz suyundan ve İstanbul'da üflenmiş camdan üretilen şişelerden oluşuyor. Horvitz Protozine'a, JBE Books & Fondation Carmignac ortaklığında bu yıl ürettiği *Adjust the level of the sea* (Deniz seviyesini hizala) adlı kitabından bir sayfalık seçkiyle katkıda bulundu. Metinlerini Türkçeye çevirmek için eski bir dost ve sanatçı olan Sena Başöz ile işbirliği yaptı. Eser, "*Denizle ilişki içinde veya denizle temas halinde gerçekleştirilmesi gereken 156 düşünce ve eylem dalgası*" olarak tanımlanıyor.

**put your tongue
into the sea**

dilini
dewin igine
sok

**make a hole
in the sea
the shape
of your body**

derin suya
bedenin şeklini
bir delik aç

derin bederinin
şeklini hayal et

**imagine
the shape
of the sea's body**

ONUR KARAOĞLU

BOŞU BOŞUNA

Dört kanallı video & audio yerleştirme
& katılımcı performans
2022

Protocinema, Onur Karaoğlu'nu *Boşu Boşuna* adlı performansını aynı adlı dört kanallı bir video yerleştirmesine dönüştürmesi için davet etti. Dört karakterinin her biri (bir hikâye anlatıcısı, ortaçağdan bir deniz bilimci, geçen yüzyıldan bir şair ve Thetis diye anılan kadim bir deniz) ekranlarda akan metin ve dış-ses aracılığıyla izleyiciyle iletişim kuruyor. Aşağıdaki metin, performanslar haricinde sergi mekanında bulunmayan beşinci karakterin bölümlerinden bir seçki, sanatçının kendi sesi. Karaoğlu bu çalışmasında, büyüyen küresel iklim krizi karşısında, umarız ki boşu boşuna yapılmayacak bir eylemi, kolektif şiir yazma fikrini araştırmak ve harekete geçmek için özdüşünümsel bir yolculuğa çıkıyor.

Musilaja Karşı Yapılması Gereken Şeyler

Burada size deniz müsilajı¹ hakkında bir hikâye anlatacağım. Bu iş, iktidarın ve yozlaşmanın pek çok yaşam kaynağımıza zarar verdiği bir zamanda birlikte düşünmeye ve şiir yazmaya bir davet. Şimdi ve burada ortak bir şiir antolojisi, şiirlerin toplandığı bir alan oluşturacağız. Bir antoloji aynı zamanda bir direniş biçimi olabilir. Bu odada, bildiğimiz her şeyi dönüştürme gücü olan kelimelerle kendi hareketimizi başlatabiliriz.

2021 yazında, Marmara Denizi'nde birdenbire, müsilaj ya da deniz salyası diye bildiğimiz bir maddeyi üreten fitoplankton isimli garip bir canlı ortaya çıktı. Bir anda deniz yüzeyinde beyaz bulutlara benzeyen geniş kitleler oluştu. Araştırmacılar suyun altına dalmaya başladıklarında denizin altında da geniş bir müsilaj tabakası olduğunu gördüler. Bu basit canlı denizdeki diğer canlıların yaşamını hızla yok ederken bütün ekosistemi ele geçirmeye başlamıştı. Bir İstanbullu olarak bu durum beni çok endişelendirdi. Burası benim evimdi ve şehrin bir parçası olan başka bir canlı ölüyordu. Milyonlarca yıldır Marmara Denizi buradaydı ve şimdi ben onun ölümünü görüyordum. Bir şey yapmam gerektiğini düşünüyorum ama ne yapacağımı da bilemiyordum.

Bütün yaz boyunca müsilaj hakkında endişelenmeye devam ettim. Denize yakın bir yerde yaşıyorum. Boğaz kıyılarına her geldiğimde denizin yapış yapış, beyaz bir katil tarafından öldürüldüğüne tanık olmanın korkunç hissini duyuyordum. Sanki deniz boğuluyordu ve ben bir şey yapamıyordum. Aradan birkaç hafta geçmişti ki ben bunu durdurmak için bireysel olarak hiçbir şey yapamayacağımı anladım ve bir karar verdim. Bu katilin, müsilajın ne istediğini anlamalıydım. Kendimi onun yerine koyup,

müsilajla empati yapip amacının ne olduğunu, bundan sonra neler olabileceğini bulmalıydım. Bu aşamadan itibaren müsilaj gibi düşünmeye başladım.

Hakimin arkasında duran pencereden ufukta uzayıp giden Boğaz'ı gördüm. Savcı son sözlerini söylerken, ben onu dinlemiyor, pencereden dışarı, denize bakıyordum. Tam o an, Boğaz'ın suları arasında, benim baktığım yerde çok güçlü bir parıldama belirdi.

1 Balıkçıların kaykay da dediği, deniz salyası, köpük ya da bizim bildiğimiz ismiyle müsilaj Gonyalux Fragilis isimli bir fitoplanktonun aşırı şekilde çoğalmasıyla ortaya çıkıyor. Daha çok sakin denizlerde gözlenen müsilaj, doğal yapının içinde sorunsuzca var olabilecekken iklim değişiklikleri yüzünden çok fazla arttığına bütün ekosistemi tehdit eden bir unsura dönüşüyor.

Marmara Denizi'ndeki durum kötüleştikçe ben bu kişisel görevimi daha da sahiplenmeye başladım. Kendimi müsilağın yerine koyuyor, onunla empati kuruyordum ve böylelikle onun dünyayı nasıl gördüğünü anlamaya çalışıyordum. Bu, muhtemelen benim gibi düşünmeyen bir yaratıktı. Onunla ilişkilenebileceğim ne yardımcı olabilirdi?

Müsilağa kendi çapımda mücadele etmek için bütün imkânsız senaryoları deniyordum. Belki de bir şeyleri değiştirebilirim diye düşündüm. Bütün bu olanlar benim kavrayışımı aşıyor olsa da belki işe yarar bir şey bulabilirdim. Sonra geçmişimdeki bir ânı hatırladım ve onu hatırlamak bu işi yapmamı da sağladı. Çünkü anladım ki kelimeler müsilağı yok etmek için bize yardımcı olabilir. Gündelik hayatta kullandığımızdan farklı anlamlar taşıyan kelimeler. Geçmişten gelip ortak bir geleceğe kapı açan kelimeler. Bize her zaman her koşulda yardım edebilecek kelimeler. Şiirden bahsediyorum. Belki şiir bana yardım edebilirdi.

**Bugün bekleyen bir sürü
gazeteci görüyorum.
Durup kalabalığa bakıyorum.
Sonra yaşlı bir adam polis eşliğinde
binadan çıkarılıyor.
Gazeteciler bu kişiye aynı soruyu soruyor:
"Üstad, korkuyor musunuz?"**

Daha önce söylediğim gibi bu işin amacı beraber şiir yazmaya davet. Müsilağa olan kişisel mücadelem henüz sona ermedi. Yapacak şeyler var hâlâ. Bazen bütün yaptıklarımın boşu boşuna olduğunu hissedebilirim. Ama gene de yapabileceğim en iyi

ve en güçlü şey bu kelimeleri bir araya getirmek. Kelimelerimiz yoluyla ortak bir çabaya girişmek. Bir şiiri başkalarına açıklamaya çalışmanın aptalca bir çaba olduğunu biliyorum. Yaptığımız şeyin ne anlama geldiğini size anlatmamalıyım. Geleceğimiz halihazırda belirlenmiş olsa da başımıza gelen şeylerin anlamlarını düşünüp istediğimiz değişimi arayabiliriz. Demek istediğim seçtiğimiz anlamları sonuna kadar yaşıyor olmak. Belki bütün devrimler başımıza gelen şeylerin anlamını kabul etmekle başlıyordur.

Çok uzun süre müsilajla kelimeler yoluyla nasıl mücadele edeceğimi bilemediğim için pek çok farklı yol denedim. Sonra bir anda her şey netleşti. Ve sonra kelimeler ve şiir yoluyla bu işi yapmaya başladım. Müsilajla mücadele etmenin tek yolu şiirdi. Çünkü şiir dünyada birbirinden en uzak şeyleri bir araya getirip bir anlam üretebilir: her yerde karşılaştığımız eskimişlik işaretleri, denizdeki dalgalar, ortak geleceğimiz. Size garip gelebilir ama ben Marmara Denizi'ni kelimelerle kurtarmaya karar verdim.

Size şiiri radikal bir biçimde kullanmayı önerdiğimin farkındayım. Ama şiiri kullanma yolu ne olabilir ki? Şiirin amacı nedir? Eski çağlarda üzerine şiirler yazılmış anıtları düşünün. Kim bilir o şiirler ne tür zaferler getirdi o zaman yaşayan insanlara ki taşların üzerine kazıyarak yazdılar kelimeleri.

Kelimeler işinize yarıyor mu? Yoksa size zorluk mu çıkarıyorlar? Kelimeler teselli olmanın ötesinde bir anlam taşıyabilir mi? Duaları düşünün. İnsanlar umut ettikleri için dua ederler. Bir şeylerin gerçekten olabilmesi için kelimelerin bir davet içermesi gerekir. Davetler kelimeler aracılığıyla yapılır. Düşünün ki bir milyon kişi birilerini en yakın parkta buluşmaya davet ediyor. Birdenbire milyonlarca kişi parka gidecektir. Şiirler anlam bulmaya davet eder. Eğer şimdi herkes şiir yazmaya başlarsa, anlama ulaşmak için sayısız davet olacaktır bir anda. Size kelimelerinizin şiir yoluyla nasıl bir etki kazanacağını göstermeye çalışıyorum. Ayrıca kendi durumumu açıklamayı deniyorum. Müsilajla doğrudan irtibat kurmanın bir yolunu bulamadım. Ama biliyorum ki başka yollar, başka araçlar da var. Kelimeler bana yardım edebilir. Bunu anlamanızı istiyorum.

PROTOZINE

YERİNDE KOŞMAK

Beatriz Santiago Muñoz, David Horvitz, Onur Karaoğlu

Sergi Tarihleri: 10 Eylül - 29 Ekim 2022 Çarşambadan Cumartesiye, 12:00 - 18:00 arasında

Yer: Polat Piyalepaşa Çarşı, -1. Kat, No: C-04-05 Piyalepaşa Bulvarı, İstanbul
(shuttle veya Arter'den 15 dakika yürüme mesafesi)

Protozine İşbirlikleri:

Beatriz Santiago Muñoz (Mari Spirito ile), David Horvitz (Sena Başöz ile), Onur Karaoğlu

Çevirmenler: Alper Turan, Sena Başöz

İngilizce Düzelti: Genevieve Lipinsky

Türkçe Düzelti: Müge Karahan

Dizgi: İlayda Tunca

Baskı: Umur Matbaa, ve herhangi bir fotokopi makinesi

Dağıtım: Sergi mekânında ve Protocinema kanallarında

Abone olun: protocinema.org & sosyal medya: @protocinema #protocinema

Protodispatch tanıtım videosu için videografiker: Taha Şimşek

Protocinema Ekibi:

Mari Spirito, Kurucu Direktör, Küratör, +1917 660 7332

Alper Turan, Asistan Küratör, alper@protocinema.org, +49 17670518587, +90 5068706808

Laura Raicovich Küratör, Editör, Protodispatch, protodispatch@protocinema.org

Basın: Alper Turan, alper@protocinema.org, +49 17670518587, +90 5068706808;

Mari Spirito, mari@protocinema.org, +1917 660 7332

Protodispatch Annette Blum, Gabe Catone, Jane Hait, Justin Beal, Jane Lombard,

Helen & Peter Warwick tarafından desteklenmektedir.

Protocinema, Amerika Birleşik Devletleri Konsoloslugu – Türkiye ve Polat Piyalepaşa Çarşı, İstanbul tarafından desteklenmektedir.

Protocinema Yönetim Kurulu: Defne Ayas, Dillon Cohen, David Howe, Jane Lombard, Ari Meşulam, Jason Heard ve Sheldon La Pierre, Ayşe Umur. Uluslararası Komisyon Komitesi: Haro Cümbüşyan ve Bilge Ögüt, Adnan Yerebakan.

Danışma Kurulu: Stephane Ackermann (Onursal 1969-2022), Augusto Arbizo, Yona Backer, Elizabeth Baribeau, Ömür Bozkurt, Tamara Corm, Adib Dada, Koray Duman, Anne Ellegood, Reem Fadda, Kate Fowle, Lia Gangitano, James Lingwood, Rose Lord, November Paynter, Tuçe Peksayar, Renaud Proch, Yasmil Raymond, Helen Warwick

Teşekkürler: Adnan Polat, Bilge Onur, Kürşad Türkoğlu, Bora Güven; ChertLüdde, Berlin; Sociedad del Tiempo Libre, San Juan; İlknur Aslan; Gizem Karakaş; Garp Sessions ve 2022 katılımcıları; Sena Başöz; Slavs and Tatars' Pickle Bar at Weiner Festwochen 2022, Kathryn Hamilton (Boşu Boşuna kitabının tasarımını yaptığı için), Utku Kara, Oğuz Canbek, Begüm Yıldırım, Ece Gölge, Barış Öktem, Cam Ocağı Vakfı

Protocinema Hakkında: Protocinema dünyanın farklı yerlerinde, mekâna duyarlı sergiler düzenleyen kültürlerarası bir sanat kuruluşudur. Amacımız kültürlerarası diyalogu eşit düzeyde desteklemek; karşılıklı dinleme ve ifade imkânları yaratırken hem yerel hem de küresel olarak birbirine bağlı ilişkilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Protocinema, sergiler, sipariş eserler, kamu programları, yayınlar ve mentorluk programları aracılığıyla bölgeler arasındaki farklılıkların anlaşılmasına yönelik çalışarak empatiyi savunur. 2011 yılında Mari Spirito tarafından kurulan Protocinema, kâr amacı gütmeyen çatsız ve duvarsız bir organizasyondur. Programlarımız hem küresel meselelere hem de sahadaki değişen koşullara yanıt vermek amacıyla çeşitli mekânlarda gerçekleşmektedir.

Protocinema, Türkiye'de şubesi bulunan, Amerika Birleşik Devletleri'nde yasal olarak kayıtlı, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. 501(c)(3) EIN Kayıt numarası 46-1366509

Copyright 2019 Protocinema, New York, İstanbul, tüm hakları saklıdır.

Polat Piyalepaşa İstanbul hakkında:Türkiye'nin en büyük kentsel dönüşüm projesi olarak hayata geçirilen Piyalepaşa İstanbul'daki Polat Piyalepaşa Çarşı 120 marka kapasitesi, 5 özel sanat galerisi ve seçkin konseptiyle şehrin yeni sanat durağı. Kendine has ikliminde sanatın öncü platformları artSümer, March Art Project, Art On Istanbul, Merkur, Pi Artworks, ve Zilberman Gallery'yi bünyesinde bulunduran Polat Piyalepaşa Çarşı, ulusal ve uluslararası markalarla açık havada alışveriş deneyimi, çocuklar için oyun alanları, zengin gastronomi kültürüyle yeni bir iklim oluşturuyor.

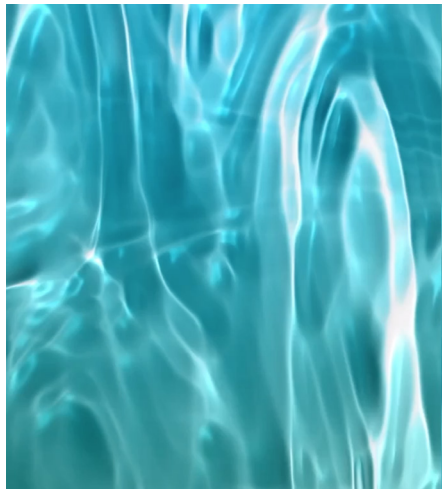

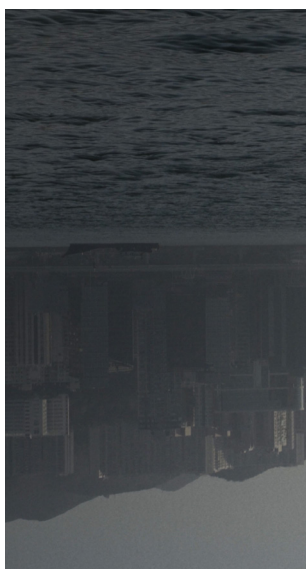

Prodidispach, Protocinema'nın kültürler arası diyalogu eşit şekilde destekleme misyonundan doğmuştur. Acil ekolojik kriz, sağ kanat/muhafazakar liderliğin yükselişi ve kalıcı ekonomik türbülans nedeniyle birçok yerde tansiyon artthkça Protocinema kültür üreticilerinin bu koşullara, yerleşik sorunları göreyek ve bunlarla yüzleşmenin alternatif yollarını bularak yanıt vermesi gerektiğine inanıyor. Bazen son derece kişisel ama güvenilir bilgi ve bakış açıları sunarak, çok sayıda perspektife ve kaynağa sahip, birbirine bağlı bireylerden oluşan bir ağ ortaya çıkabilir. Pandemi, ekonomik kaygılar ve sürdürülebilirlik endişesi nedeniyle fiziksel hareketlilik sınırlı olsa da, Prodidispach, ortaklaşarak hayatta kalmayı ve neşeyi paylaşmayı teşvik etmek için elimizde olanı kullanarak bağlanmada kalma ve fikirleri yayma arzusuyla hareket ediyor.

Laura Raicovich, Prodidispach'ın küratörü ve editörüdür. Culture Strike: Art and Museums in an Age of Protest adlı kitabı Haziran 2021'de Verso Books tarafından yayımlanmıştır. Kısa süre önce Leslie Lohman Sanat Müzesi'nin geçici direktörü olarak çalıştı, daha önce Queens Müzesi direktörlüğünün yanı sıra Bellagio Center'da Rockefeller Vakfı üyesi ve Hyperallergic'te Tremaine Küratörül Gazetecilik üyesi olarak görev yaptı.

Kenya (Robinson), A Black Aquatic, 2022.

İlk tur sipariş içerişler geşitilerek konulara odaklanıyor. Tüm sanatçılar, kendi

coğrafyalarına özel yerel konularını ele alırken bu konuların her yerde yorumlamasına

olanak sağlıyorlar. **Kenya (Robinson)**, linkler içeren lirik bir makale ve bir ayılığına

devaldığı bir sosyal medya hesabı aracılığıyla, ABD tarihinin temel hikâyesi

anlatımının bir parçası olarak Siyah insanları ve hem tatlı hem de tuzlu suyu

keşfediyor. **Jorge Gonzalez**, sömürgeci yok etme politikalarına karşı telafi edici bir

strateji olarak Porto Riko'da yeniden öğrenilen el sanatlarını görsel ve yazılı bir

günüğün eşlik ettiği, e-posta üzerinden yürütülen

bir takas vasıtasıyla deneyimleyerek ortaya koyuyor.

Ximena Garrido/Ishmael Randal Weeks,

kahvaltıların getirdiği malzemelerle komün halinde

bir yapı inşa etme sürecini anlatırken, kolektif

hatzanın gücünü ve Peru'nun yakın ve karmaşık

geçmişleri bağlamında yolsuzlukları ve politik

yalanları açığa çıkarma kapasitesini gösterir. **Tiffany**

Sia (Emilie Sin Yi Choi, Chan Tze-Woon ile birlikte)

etkisini yitirmiş demokrasiyi protesto etmenin

ardından Hong Kong'da çalışmanın tehlikelerini ve

ırsatlarını tartışıyor. **Simone Leigh**, Siyah

Amerikalılar beyaz üstünlüğü tarafından kuşatılmaya

devam ederken bir kez daha yeraltına gitme

zamannın gelmiş olabileceğini öne sürüyor.

Chan Tze-woon, Blue Island (video görüntüsü), 2022

Simone Leigh, Satellite, 2022, bronz; Sovereignty sergisi, ABD Pavyonu, Venedik Sanat Bienniali 2022

Ratcovich ise projeyi şöyle anlatıyor: "Protodispatch'i küresel kamuoyuna, güvencesizlik ve şiddetle kuşatılmış bir dünyada nasıl hayatta kalabileceğimize ve gelişebileceğimize dair bir teklif olarak hayal ettik. Maddi koşullarımız radikal farklılıklar gösterse de hepimiz gündelik hayatta zorlayıcı etkiler olarak pandemi, geç kapitalizm ve sömürgecilikle karşı karşıyayız. Sanatın potansiyel bir yanıyla başka türüsünü hayal

etmemize yardımcı olmaksızın Protodispatch'i bir bağlantı yer, hatta umut sağlayan bir platform olarak görebiliriz."

Protodispatch, erişim alanını genişletmek için ilk işbirliğini sipariş içeriklerin her birini sitelerinde aylık olarak

dağıtacak Artnet'e yapıyor. Artnet 239'dan fazla ülke ve bölgeden aylık 2,1 milyon aşkın kullanıcıdan oluşan okuyucu kitlesi aracılığıyla her gönderimin erişimini genişletece

2011 yılında, dünya çapında mekâna duyarlı sanat işleri sipariş eden ve sunan kültürler arası sanat organizasyonu Protocinema'nın kurucusu Mari Spirito Protodispach'i şu sözlerle değerlendiriyor, "Protodispach, son 11 yılda birçok yerde yaptığımız Protocinema programlarının bir evrimi niteliğindedir. Birbirimize bağlı olduğumuzu fark etmek, birbirimizi daha iyi gözlememiz için önemlidir. Protodispach'in bu amaca neler katacağını görmek beni heyecanlandırıyor."

Ximena Garrido & Ishmael Randal Weeks, devam eden projesi Materia Comun (Common Materials)'dan görsel

PROTODISPATCH

Laura Raicovich'in girişiyile,

XIMENA GARRIDO/ISHMAEL RANDAL WEEKS,
JORGE GONZALEZ (ANGELA BROWN İLE BİRLİKTE),
SIMONE LEIGH, KENYA (ROBINSON), VE TIFFANY SIA
(EMILIE SIN YI CHOI, CHAN TZE-WOON İLE BİRLİKTE)

Protodispatch, sanatçıların kitatararası kaygıları ele alan, dünyanın neresinde olduklarına göre filtrelenmiş kişisel bakış açılarını içeren yeni bir dijital yayındır. Uslararası kâr amacı gütmeyen Protocinema tarafından yayınlanan Protodispatch, kuruluşun web sitesinde, iletişim kanallarında ve **Artnet.com** gibi yayın ortakları aracılığıyla ücretsiz olarak sunulacak. **Laura Raicovich** tarafından başlatılan girişim, **Ximena Garrido/Ishmael Randal Weeks**, **Jorge Gonzalez** (Angela Brown ile birlikte), **Simone Leigh**, **Kenya** (Robinson), ve **Tiffany Siah**ın (Emilie Sin Yi Choi, Chan Tze-Woon ile birlikte) dahil olduğu beş sanatçının gönderilerine 14 Eylül itibarıyla erişilebilecek. Orjinal sipariş videolar, metinler, geliştirilmiş alt yazılı slayt gösterileri ve galma listeleri aracılığıyla sanatçılar, zamanımızın güvencesizliklerini ve kutlamalarını keşfedecekler.

Protocinema, Amerika Birleşik Devletleri Konsoloslugu – Türkiye ve Polat Piyalepaşa Çarşısı, İstanbul tarafından desteklenmektedir; Artnet.com **Protodispatch**'in yayın partneridir.

POLAT
Piyalepaşa Çarşısı

artnet

PROTODISPATCH